

Een paddenoverzetactie

Dit voorjaar organiseerde Natuurpunt Gent opnieuw een paddenoverzetactie in de buurt van de Bourgoyen-Ossemeersen in Mariakerke. Het was vooraf bang afwachten wat het dit voorjaar zou worden, want vorig jaar kende het aantal overgezette padden een ware decimering. Ook 2009 was weer geen bijster goed paddenjaar. De aantallen kenden een kleine heropleving, maar in vergelijking met de periode 2001-2006 vielen de resultaten toch dik tegen.

Gewone pad

Alpenwatersalamander (boven) - groene kikker (onder)

BART VANGANSBEKE

We keren eerst nog even terug naar de vorige jaren. In 2008 telden we tijdens de hele trekperiode maar 23 gewone padden. Het was eigenlijk nooit de moeite om mensen te bellen of te mailen om een handje te komen toesteken. Nochtans hadden zich op voorhand bijzonder veel gegadigden gemeld. We moesten dus veel mensen teleurstellen. Van de medewerkers aan andere overzetacties hoorden we trouwens ook rampzalige berichten over een forse afname van het aantal amfibieën. Ook in 2007 waren er al opmerkelijk minder padden en salamanders overgezet dan de voorgaande jaren. Maar 2008 was dus een absoluut dieptepunt. De steeds nadrukkelijker klimaatopwarming zou daar toch iets mee te maken hebben. Dominique Verbelen (coördinator van de amfibieënoverzetacties van Natuurpunt in

Vlaanderen) staat verder in een artikel op p. 37 stil bij de redenen van die zorgwekkende terugval (tot 2008).

Padden

Vóór het begin van het paddenseizoen 2009 vroegen we ons af of het nog erger kon dan vorig jaar en of er dit voorjaar dus helemaal geen padden meer te bespeuren zouden vallen... Gelukkig liep het niet zo'n vaart. In de omgeving van de Zandloperstraat konden we dit voorjaar in totaal toch 262 padden overzetten. Een eerste periode startte op 11 maart en liep tot 16 maart. Daarna waren de weersomstandigheden zo slecht dat er pas vanaf 26 maart een tweede golf op gang kwam die liep tot begin april en dan stilletjes uitdoofde tot op 12 april de laatste vier padden werden overgezet.

Dit jaar zijn er op veertien avonden padden gesignaleerd en overgezet. Dat is weinig in vergelijking met de voorbije jaren – uitgezonderd dan 2008. In 2007 waren er bijvoorbeeld 23 overzetavonden. In 2009 was er slechts één avond waarop we meer dan honderd padden konden overzetten, 162 om precies te zijn. Die 26ste maart was niet toevallig de eerste avond met heel zacht en vochtig weer na een lange koudeperiode. De padden zaten als het ware te wachten op dit weersignaal.

Kikkers en salamanders

Naast padden wagen meestal ook nog andere amfibieën de oversteek. Opvallend waren de acht groene kikkers die we dit jaar overzetten – een groter aantal dan ooit tevoren. De laatste jaren zijn er 's avonds veel duidelijker en luider kwaakconcerten

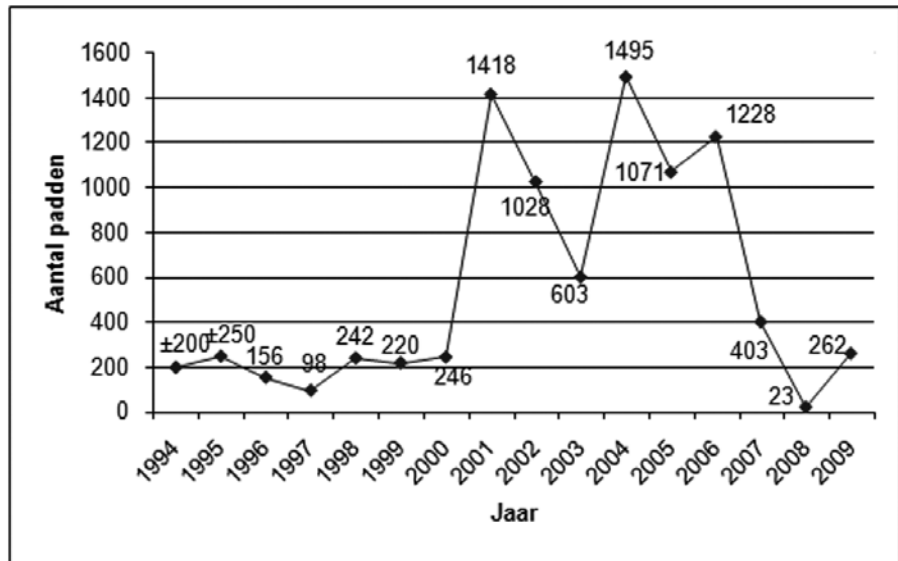
in mineur

te horen in de Bourgoyen-Ossemeersen, zodat het niet geheel verwonderlijk is dat er ook meer groene kikkers op trek zijn.

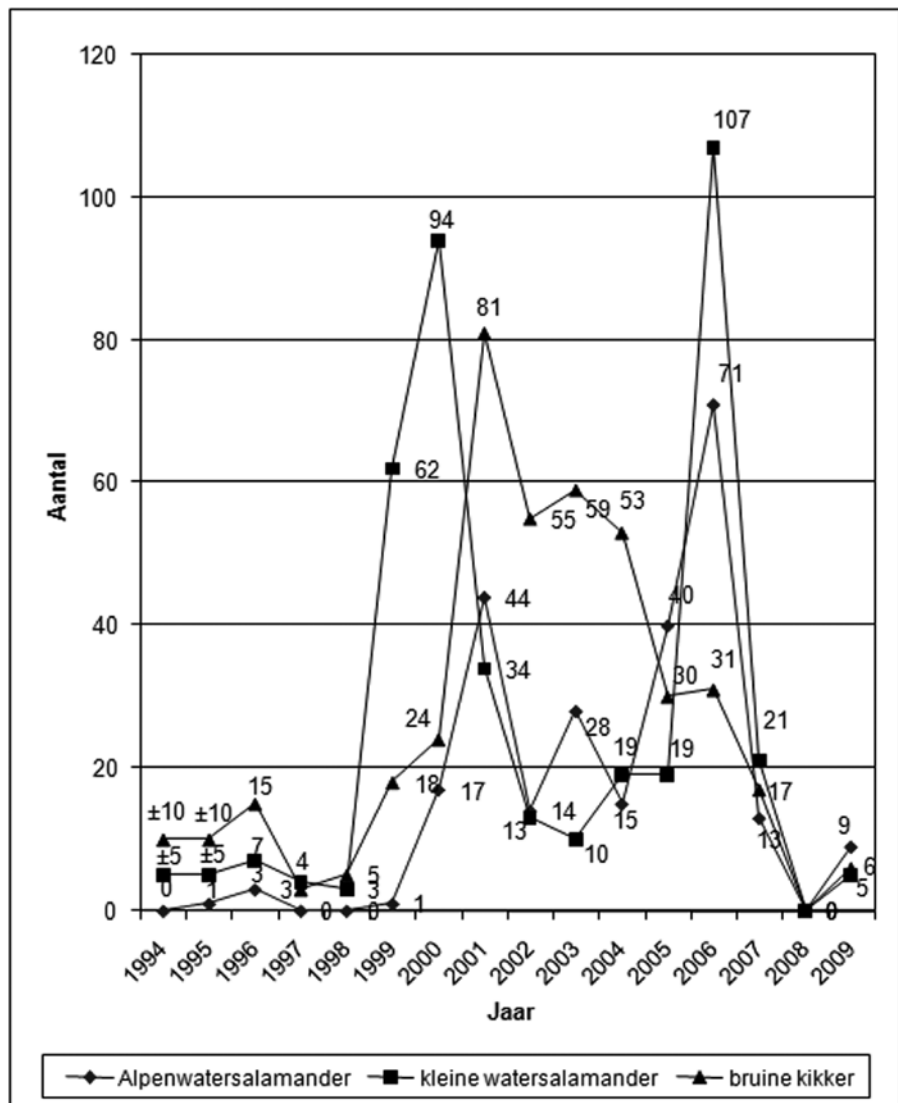
De aantallen van de andere overgezette amfibieën waren bijzonder mager – zeker in vergelijking met de beginjaren 2000: 6 bruine kikkers, 21 salamanders, waarvan 9 alpenwatersalamanders en 5 kleine watersalamanders. De overige 7 salamanders werden niet op soort gedetermineerd. Het geringe aantal salamanders kan ook nog een andere reden hebben dan de klimaatopwarming. Via informele tips kwamen we te weten dat enkele personen de roostertjes die over de rioolmonden waren gespannen om te vermijden dat er amfibieën in de riool konden vallen, zo manipuleerden dat ze veeleer dienst deden als valkuil. Later op de avond wanneer er geen 'overzetters' meer te zien waren, lichtten ze dan met een stok de roosters op en met behulp van een sterke zaklamp visten ze de salamanders uit de rioolput met een net. Wat er daarna met die salamanders gebeurde, is niet helemaal duidelijk, maar we hebben sterke vermoedens dat ze niet overgezet maar eerder verzameld werden om ze te verkopen op de zwarte markt. Dat kunnen we natuurlijk niet laten gebeuren en we zullen dit volgend jaar dan ook zeker goed in de gaten houden en eventueel maatregelen nemen.

Ten slotte vielen er dit jaar ook nog 28 dode (platgereden) padden, 2 dode watersalamanders en 1 dode bruine kikker te betreuren.

In tegenstelling met 2008 konden we dit jaar wel af en toe een oproep lanceren via onze e-maillijst van kandidaat-paddenoverzetters (ruim vijftig mensen) om een handje te komen toesteken. Dikwijls konden we maar op het laatste moment mailen, zodat niet iedereen op de oproep kon ingaan. Uiteindelijk bleven enkele mensen dus opnieuw op hun honger zitten. Maar in totaal waren er toch een twintigtal mensen die één of meestal meer keren amfibieën hielpen overzetten. Vooral buurtbewoner Luc Van Bastelaere die dagelijks op stap was om naar padden te speuren, leverde een flinke bijdrage. Leuk was ook dat enkele gezinnen met enthousiaste kinderen langskwamen. Een van hen beschrijft in het kadertje op p. 36 hoe zij de actie beleefde.

Evolutie aantal overgezette padden

Evolutie aantal andere amfibieën

Paddenoverzet

Van half maart tot begin april staken er heel veel padden over, niet alleen in de Zandloperstraat maar eigenlijk overal. Ook bruine kikkers, groene kikkers, alpenwatersalamander en kleine watersalamander. Die komen tegen de avond uit hun schuilplaats, om naar hun broedplaatsen te trekken. Het beste weer voor hen is als het wat vochtig en wat warm is.

Dan komen er mensen met een emmer en hun zaklamp zoeken naar deze diertjes. Als we ze vinden, dan rapen we ze op en stoppen ze in onze emmer. Doen we dit niet, dan kunnen de padden dood gereden worden door de auto's.

Ook ik ging op stap met mijn broer Jotte en mijn papa om ze te zoeken. Als onze emmer vol zat dan brachten we ze naar de Bourgoyen. Daar planten ze zich voort.

Er is ook een megacoole slogan die de mensen moet herinneren aan deze actie: RIJD DE PAD NIET PLAT!

Dus mensen, volgend jaar rond half maart – iedereen helpen padden overzetten.

PERNIELE COTTELE

Paddenoverzet in de Assels

MARIJKE VERSTRAELEN

Ook de Werkgroep Assels heeft al jarenlang ervaring met het overzetten van amfibieën en liet zich dit voorjaar ook niet onbetuigd. Nog meer dan anders hadden we via allerlei kanalen reclame gemaakt voor onze zaak. Dat viel blijkbaar niet in dovemansoren, want al begin januari kwamen er reacties los. Heel wat mensen meenden dat dit een geschikte activiteit was om hun kinderen dichter bij de natuur te brengen. Het e-mailverkeer werd dan ook vrij intens! De meest gestelde vraag was: "Wanneer kunnen we helpen bij het overzetten?". Tja... wanneer...? Met de beste wil van de wereld konden we daar niet op antwoorden. Hyla (de Amfibieën- en Reptielenwerkgroep van Natuurpunt), die ons constant op de hoogte houdt van het reilen en zijlen in de 'paddenoverzetwereld' in Vlaanderen, had ook geen pasklaar antwoord.

Elk gebied heeft zo zijn eigen microklimaat en de padden hun eigen ritme! In ieder geval zijn we vanaf februari zeer waakzaam geweest en tussen 9 maart en 3 april konden we iets meer dan tweehonderd padden, kikkers en salamanders overzetten. Gelukkig was het aantal platgereden dieren dit jaar in verhouding klein!

Wie deelnam aan onze avondwandeling voor kinderen op 14 maart, heeft het allemaal zelf meegemaakt! Het werd een echt succes! Een vijftigkoppige menigte gewapend met zaklamp en emmertje trok enthousiast aan het zoeken. Van klein tot groot luisterde iedereen geboeid naar onze uitleg. Wat een geluk dat het weer meezat en dat enkele amfibieën hun medewerking verleenden!

